

VERSLAGEN

CRB 2019-0102

Verslag over de loonkostenhandicap

CCE
Conseil Central de l'Economie
Centrale Raad voor het Bedrijfsleven
CRB

Verslag over de loonkostenhandicap

De herziene wet van 1996 verzoekt de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven om in deel 1 van het VWC verslag uit te brengen over de absolute loonkostenhandicap, de absolute loonkostenhandicap gecorrigeerd voor het productiviteitsniveau en de loonkostenhandicap gecorrigeerd voor verminderingen van de werkgeversbijdragen en loonkostensubsidies in België en in de referentielidstaten sinds 1996.

1 Absolute loonkostenhandicap

De wet definieert de absolute loonkostenhandicap als “de verhouding tussen, enerzijds, de deling van de loonkosten van de werknemers verminderd met de loonsubsidies door het aantal werkuren in België en, anderzijds, de deling van de loonkosten van de werknemers verminderd met de loonsubsidies door het aantal werkuren in de drie referentielidstaten” (artikel 2).

Behalve als dit anders wordt vermeld, moeten de ‘loonkosten’ in dit verslag bijgevolg niet in de betekenis van de nationale rekeningen¹ worden begrepen, maar wel als een ruimer begrip dat eveneens de loonsubsidies bevat. De categorie van de loonsubsidies in de nationale rekeningen bevat bv. de verlagingen van werkgeversbijdragen voor doelgroepen en vrijstellingen van betaling van bedrijfsvoorheffing. Dit begrip geeft een betere voorstelling van de effectieve loonkosten voor de ondernemingen.

De ‘absolute loonkostenhandicap’ is dus de verhouding tussen het niveau van de gemiddelde uurloonkosten (ULK) in België en het niveau van de gemiddelde uurloonkosten in de referentielanden. Hij is een indicator van het verschil in uurloonkosten in nominale termen tussen België en de referentielanden.

$$\text{Absolute loonkostenhandicap} = \frac{ULK^{BE}}{ULK^{REF}} - 1$$

Tabel 1-1: Absolute loonkostenhandicap (in %)

	2017
Privésector	12,6%
Marktsector, gewogen gemiddelde	12,3%
Marktsector, niet-gewogen gemiddelde	8,8%

Bron: nationale rekeningen, berekeningen van het secretariaat

Zoals we in de bovenstaande Tabel 1-1 merken, werd de absolute loonkostenhandicap gemeten voor drie toepassingsgebieden: de privésector, de marktsector als gewogen gemiddelde en de marktsector als niet-gewogen gemiddelde.

In de privésector was de absolute loonkostenhandicap in België t.a.v. het gemiddelde in de drie referentielanden positief in 2017 en bedroeg hij 12,6%. Ook in de marktsector als niet-gewogen gemiddelde was de absolute loonkostenhandicap in België positief in 2017; hij bedroeg 8,8%. In de marktsector als gewogen gemiddelde bedroeg de absolute loonkostenhandicap 12,3%.

¹ De loonkosten in de betekenis van de nationale rekeningen houden geen rekening met wat ESR2010 classificeert als loonsubsidies. De loonmassa in de betekenis van de nationale rekeningen omvat het aggregaat D1 ‘Beloning van werknemers’. De loonsubsidies zijn vervat in het aggregaat D39 ‘Niet-productgebonden subsidies’. Rubriek D39 bevat evenwel niet alleen de loonsubsidies. De definitie van de loonkosten uit de nationale rekeningen wordt gebruikt voor de berekening van de maximaal beschikbare marge overeenkomstig de wet.

Hier zijn enkele preciseringen nodig m.b.t. de verschillende toepassingsgebieden die voor de berekening van de absolute loonkostenhandicap in beschouwing werden genomen. Vooreerst is de privésector, volgens afspraak, gedefinieerd als de institutionele takken S1-S13, wat neerkomt op de economie in haar geheel, maar zonder de openbare sector. Toch werd voor de privésector in alle landen, m.u.v. Duitsland, S1-OP als proxy genomen wegens de beschikbaarheid van de gegevens over de loonsubsidies en over het totale volume gewerkte uren door de werknemers uit de nationale rekeningen.

De onderstaande Tabel 1-2 bevat de beschikbare toepassingsgebieden voor elke variabele die voor de berekening van de absolute loonkostenhandicap in de privésector werd gebruikt. Daaruit blijkt dat Duitsland het enige land is waar de gegevens over de loonsubsidies (subrubriek D.39 'Niet-productgebonden subsidies' van de nationale rekeningen) betrekking hebben op S1-S13. Voor België en Nederland beslaan de gegevens over de loonsubsidies het veld S1-OP, terwijl ze in Frankrijk alleen bestaan voor de economie in haar geheel (S1). We waren evenwel van mening dat de loonsubsidies voor de economie in haar geheel (S1) de beste proxy van de loonsubsidies voor de privésector blijven. Ter wille van de samenhang hebben we dan ook de gegevens over de loonmassa D1 gebruikt voor S-S13 voor Duitsland en voor S1-OP voor België, Nederland en Frankrijk. We wijzen er voorts op dat de gegevens over het totale volume gewerkte uren door de werknemers in alle landen enkel beschikbaar zijn voor S1-OP.

Tabel 1-2: Toepassingsgebieden van de variabelen die voor de berekening van de absolute loonkostenhandicap werden gebruikt

Toepassingsgebied van de absolute loonkostenhandicap	Gebied D1	Gebied loonsubsidies	Gebied totaal volume gewerkte uren door de werknemers
Privésector	D: S1-OP	D: S1-S13	D: S1-OP
	NL: S1-OP	NL: S1-OP	NL: S1-OP
	FR: S1-OP	FR: S1	FR: S1-OP
	BE: S1-OP	BE: S1-OP	BE: S1-OP
Marktsector (niet-gewogen gemiddelde)	D: EGCW (niet-gewogen gemiddelde)	n.b.	D: EGCW (niet-gewogen gemiddelde)
	NL: EGCW (niet-gewogen gemiddelde)	NL: EGCW (niet-gewogen gemiddelde)	NL: EGCW (niet-gewogen gemiddelde)
	FR: EGCW (niet-gewogen gemiddelde)	FR: EGCW (niet-gewogen gemiddelde)	FR: EGCW (niet-gewogen gemiddelde)
	BE: EGCW (niet-gewogen gemiddelde)	BE: EGCW (niet-gewogen gemiddelde)	BE: EGCW (niet-gewogen gemiddelde)
Marktsector (gewogen gemiddelde)	D: EGCW (gewogen gemiddelde)	n.b.	D: EGCW (gewogen gemiddelde)
	NL: EGCW (gewogen gemiddelde)	NL: EGCW (gewogen gemiddelde)	NL: EGCW (gewogen gemiddelde)
	FR: EGCW (gewogen gemiddelde)	FR: EGCW (gewogen gemiddelde)	FR: EGCW (gewogen gemiddelde)
	BE: EGCW (gewogen gemiddelde)	BE: EGCW (gewogen gemiddelde)	BE: EGCW (gewogen gemiddelde)

Bron: secretariaat

Wat vervolgens de marktsector betreft, deze stemt overeen met het toepassingsgebied dat de Expertengroep Concurrentievermogen en Werkgelegenheid (EGCW) in zijn verslag van 2013² heeft bestudeerd, met uitzondering van de tak Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten. Het verslag van de EGCW heeft betrekking op 21 van de 38 bedrijfstakken waaruit de Belgische economie is samengesteld. Aangezien de productiviteit wordt gemeten op basis van de toegevoegde waarde (zie het volgend punt over de loonkostenhandicap gecorrigeerd voor de productiviteit), moet de meting van deze laatste mogelijk en betrouwbaar zijn voor alle landen. De toegevoegde waarde wordt in principe berekend als het verschil tussen de omzet en het intermediair verbruik. Het verslag van de EGCW heeft dus geen betrekking op de niet-marktsector en de sectoren waar geen onderscheid wordt gemaakt tussen de toegevoegde waarde en de omzet. In de niet-marktsector wordt de omzet immers berekend als de som van de productiekosten. De bedrijfstakken in het EGCW-verslag vertegenwoordigen dus in globa de marktsector³. De marktsector en de particuliere verenigingssector zonder winsttoegmerk vormen samen de privésector.

De marktsector als gewogen gemiddelde neemt het gewicht inzake werkgelegenheid van elke van de 20 beschouwde takken in aanmerking, terwijl het niet-gewogen gemiddelde hetzelfde gewicht geeft aan alle bedrijfstakken waaruit de bestudeerde marktsector is samengesteld⁴.

Om de loonkostenhandicap voor de marktsector in Frankrijk te kunnen berekenen, hebben we een raming van de loonsubsidies voor de betrokken takken moeten maken. Aangezien de gegevens alleen beschikbaar zijn voor de economie in haar geheel, hebben we een alternatieve methode uitgewerkt om de best mogelijke raming van de marktsector te verkrijgen. Deze methode bestond erin op het bedrag van het CICE (Crédit d'impôt pour la compétitivité et l'emploi) in 2017, nl. 18,5 miljard euro (wat overeenstemt met 65% van de totale loonsubsidies in Frankrijk in 2017) een verdeelsleutel per bedrijfstak toe te passen⁵. We wijzen erop dat het CICE een loonsubsidie voor de marktsector is, terwijl de andere loonsubsidies (de overige 35%) in hoofdzaak bestemd zijn voor de niet-marktsector.

Zoals men kan zien in Tabel 1-2, hebben we jammer genoeg geen alternatieve methode kunnen toepassen om de loonsubsidies voor de marktsector in Duitsland te ramen. Daarom, en gelet op het lage peil van de loonsubsidies in Duitsland⁶, hebben we de uurloonkosten zonder aftrek van de loonsubsidies voor de berekening van de absolute loonkostenhandicap gebruikt.

---

² EGCW (2013), *Arbeidskosten, loonsubsidies, arbeidsproductiviteit en opleidingsinspanningen van ondernemingen*, Expertengroep Concurrentievermogen en Werkgelegenheid, Verslag aan de regering

³ De 20 geselecteerde bedrijfstakken zijn de takken van de verwerkende industrie (met uitzondering van de vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten), de productie en distributie van energie, het bouwbedrijf, de handel, de horeca, de telecommunicatie, de informatica, de rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening en bedrijfsbeheer, het reclamewezen enz.

⁴ Het niet-gewogen (of rekenkundig) gemiddelde maakt het mogelijk om de sectorstructureffecten deels weg te werken omdat het aan de verschillende bedrijfstakken in alle landen hetzelfde gewicht geeft. Toch kunnen er nog verschillen in sectorstructuur bestaan binnen de takken A38.

⁵ Deze verdeelsleutel werd ons verstrekt door het 'Comité de suivi du CICE' en is gelijk aan de verdeelsleutel van de loonmassa die in aanmerking komt voor het CICE per bedrijfstak.

⁶ Daar komt nog bij dat de loonsubsidies in Duitsland grotendeels worden toegekend aan de Deutsche Bahn AG, het openbare spoorwegbedrijf. De bedrijfstak Vervoer maakt evenwel geen deel uit van het toepassingsgebied van de EGCW.

2 Absolute loonkostenhandicap gecorrigeerd voor het productiviteitsniveau

De “absolute loonkostenhandicap gecorrigeerd voor het productiviteitsniveau” brengt de absolute loonkostenhandicap in verband met de verschillen in productiviteitsniveau tussen België en de referentielanden.

De wet bepaalt niet welke indicator moet worden gebruikt om het productiviteitsniveau te meten. De ontwikkeling van de productiviteit wordt vaak gemeten a.d.h.v. de ontwikkeling van de toegevoegde waarde (TW) per gewerkt uur tegen vaste prijzen, ook de schijnbare arbeidsproductiviteit genoemd. Het is evenwel niet mogelijk zo’n indicator naar niveau te berekenen omdat we niet over een indexcijfer van het prijsniveau voor de verschillende bedrijfstakken (indexen van de productievermogenpariteit) beschikken. De hier voorgestelde indicator is dus uitgedrukt in waarde.

Absolute handicap gecorrigeerd voor het productiviteitsniveau = $\frac{ULK^{BE}/prod^{BE}}{ULK^{REF}/prod^{REF}} - 1$

$$\text{Waarbij } prod = \frac{\text{toegevoegde waarde in waarde}}{\text{totaal aantal gewerkte uren}}$$

Tabel 2-1: Absolute loonkostenhandicap gecorrigeerd voor het productiviteitsniveau in waarde (in %)

	2017
Marktsector, gewogen gemiddelde	1,2%
Marktsector, niet-gewogen gemiddelde	2,1%

Bron: nationale rekeningen, berekeningen van het secretariaat

In 2017 was de absolute loonkostenhandicap gecorrigeerd voor het productiviteitsniveau in waarde en berekend voor het toepassingsgebied van de EGCW als gewogen gemiddelde, in België tegenover het gemiddelde van de buurlanden, positief en bedroeg hij 1,2%. Als we deze handicap berekenen zonder rekening te houden met het gewicht van de verschillende sectoren (niet-gewogen gemiddelde), bedraagt hij 2,1%. Rekening houden met de schijnbare arbeidsproductiviteit in waarde heeft dus de neiging om de loonkostenhandicap in België t.a.v. het gemiddelde van de loonkosten in de drie referentielanden te verbeteren.

In het kader van de eventuele toepassing van deze indicator voor de bepaling van de historische loonkostenhandicap moet de aandacht worden gevestigd op de methodologische problemen m.b.t. de productiviteitsindicator, in het licht van wat men wil meten.

De absolute loonkostenhandicap gecorrigeerd voor het productiviteitsniveau wordt geacht aan te geven of de waargenomen loonkostenkloof tussen België en de referentielidstaten⁷ een hoger technologisch niveau in België weerspiegelt dan wel een competitiviteitsprobleem voor de Belgische economie vormt dat zou moeten worden gecorrigeerd. Als het technologisch niveau van de economie (dat wordt bepaald door het competentieniveau van de werknemers, de dynamiek van de ondernemingen, de instellingen...) hoger ligt dan in de andere landen, zal immers ook de geproduceerde TW hoger zijn, waardoor elke productiefactor beter zal kunnen worden vergoed in functie van zijn bijdrage aan de creatie van TW. Als het technologisch niveau hoger ligt, kunnen de gemiddelde uurloonkosten van de economie dus hoger liggen dan in een ander land.

⁷ in het bijzonder gemeten voor de absolute loonkostenhandicap

Samengevat gaat het erom na te gaan in welke mate het productiviteitsniveau dat a.d.h.v. de schijnbare arbeidsproductiviteit in waarde wordt gemeten een hoger technologisch niveau in België weerspiegelt. Drie elementen zorgen ervoor dat het productiviteitsverschil dat met die indicator wordt gemeten mogelijk niet het technologisch verschil tussen België en de referentielidstaten weerspiegelt.

In het algemeen meet de productiviteit de efficiëntie van een proces dat een of meer inputfactoren omzet in resultaat. Welnu, de productiviteit wordt hier gemeten in waarde en niet in volume. Het productiviteitsverschil kan dus prijsniveauverschillen weerspiegelen, en niet een verschil in technologisch niveau⁸.

Voorts wordt de productiviteit beïnvloed door de kapitaalintensiteit. De indicator rekent de volledige creatie van TW immers impliciet toe aan de factor arbeid zonder rekening te houden met de bijdrage van de factor kapitaal. Het productiviteitsverschil kan dus eerder een verschil in kapitaalintensiteit dan een technologisch verschil tussen landen weerspiegelen.

Ten slotte wordt de productiviteit berekend voor de bestaande ondernemingen en werknemers. Als er aanpassingen zijn gebeurd, bv. door een hoger uurloonkostenniveau, zullen alleen de productiefste segmenten van de waardeketen worden geobserveerd. Het waargenomen productiviteitsverschil tussen landen kan dus veeleer specialisaties in verschillende segmenten van de waardeketen (die worden gekenmerkt door verschillende technologische niveaus) dan technologische verschillen in identieke segmenten van de waardeketen weerspiegelen⁹.

---

⁸ Het niveau van de verkoopprijzen is immers één van de elementen (samen met de hoeveelheid arbeid, de hoeveelheid kapitaal, de totale productiviteit van de factoren en de prijs van het intermediair verbruik) die de toegevoegde waarde – en dus wat moet worden verdeeld over de factor arbeid en de factor kapitaal – bepalen. De ondernemingen die vrij goed zijn afgeschermd van de internationale concurrentie kunnen dus hogere lonen betalen, zelfs als ze geen technologisch voordeel hebben, want ze kunnen dit compenseren met hogere verkoopprijzen. Dit heeft evenwel een daling van de koopkracht in het land tot gevolg. Bovendien weegt dit op het concurrentievermogen van de ondernemingen uit de sectoren die blootstaan aan internationale concurrentie en die de producten van de afgeschermden sectoren als intermediair verbruik gebruiken en dit niet kunnen doorberekenen in hun prijzen.

⁹ We wijzen erop dat de specialisatie van de landen in sommige segmenten van de waardeketen niet alleen afhangt van het loonkostenniveau, maar ook van hun comparatieve voordelen, met name het kapitaalaccumulatie-niveau, het kwalificatie- en competentieniveau van de werknemers, de geografische ligging van het land en de kenmerken van zijn innovatiesysteem.

3 Loonkostenhandicap gecorrigeerd voor verminderingen van de werkgeversbijdragen en loonkostensubsidies in België en in de referentielidstaten sinds 1996

In tegenstelling tot de absolute loonkostenhandicap die al dan niet is gecorrigeerd voor de productiviteit, die een verhouding van loonkosten qua niveau uitdrukt, is de 'loonkostenhandicap' hier de verhouding tussen de ontwikkeling van de loonkosten in België en die in de referentielanden sinds 1996¹⁰.

Hij geeft dus aan in welke mate de loonkosten zich in België sinds 1996 sneller of minder snel hebben ontwikkeld dan gemiddeld in de drie referentielidstaten. Zoals al werd vermeld, gaat het hier over de loonkosten in de betekenis van de nationale rekeningen verminderd met de loonsubsidies.

$$\text{Loonkostenhandicap} = \frac{\text{ontwikkeling ULK sinds 1996}^{BE}}{\text{ontwikkeling ULK sinds 1996}^{REF}} - 1$$

Tabel 3-1: Loonkostenhandicap gecorrigeerd voor verminderingen van de werkgeversbijdragen en loonkostensubsidies in België en in de referentielidstaten sinds 1996 (in %)

	2017
Privésector	97,5

Bron: nationale rekeningen, berekeningen van het secretariaat

Een handicap kleiner dan 100 geeft aan dat de loonkosten in België zich sedert 1996 minder snel hebben ontwikkeld dan de gemiddelde loonkosten in de drie referentielanden. We preciseren dat op het toepassingsgebied van de privésector een proxy werd toegepast in functie van de beschikbare gegevens over de loonsubsidies en het totale volume gewerkte uren door de werknemers sedert 1996 uit de nationale rekeningen (zie Tabel 3-1).

De loonkostenhandicap gecorrigeerd voor verminderingen van de werkgeversbijdragen en loonkostensubsidies in België en in de referentielidstaten sinds 1996 verschilt van de loonkostenhandicap die wordt gebruikt voor de berekening van de maximaal beschikbare marge. Overeenkomstig de wet gebruiken we voor deze laatste immers de loonkosten in België uit de nationale rekeningen, met wegwerking van de effecten van de taxshift 2016-2020 na aftrek van de maatregelen van het competitiviteitspact 2016. Voor de berekening van de loonkostenhandicap houden we bovendien evenmin rekening met de loonsubsidies. De verklaring daarvoor is de politieke wil om te vermijden dat de verlagingen van werkgeversbijdragen en de loonsubsidies de lonen doen stijgen, ten koste van de jobcreatie.

Ontwikkeling van de loonsubsidies in België en in de referentielanden

In de onderstaande tabel zien we de ontwikkeling van de loonsubsidies en van de subsidiegraad in België en in de drie referentielanden sinds 1996. We constateren dat de subsidiegraad in Duitsland de voorbije 10 jaar is gestagneerd en vrij laag blijft in vergelijking met de andere drie landen. In Nederland vertoont de subsidiegraad meer schommelingen, met een piek (1,28% van de loonmassa) in 2009. Sedert 2009 daalt hij gestaag, met uitzondering van 2016 en 2017, toen een lichte stijging werd opgetekend. In Frankrijk ligt de subsidiegraad vrij laag (onder 1%) tot in 2013. Vanaf 2014 is hij fors gestegen door de invoering van het 'Crédit d'impôt pour la compétitivité et l'emploi' (CICE). In België

¹⁰ We herinneren eraan dat de loonkosten hier overeenstemmen met de loonkosten in de betekenis van de nationale rekeningen verminderd met de loonsubsidies. De loonkostenhandicap is hier dus gelijk aan 'de loonkostenhandicap gecorrigeerd voor verminderingen van de werkgeversbijdragen en loonkostensubsidies in België en in de referentielidstaten sinds 1996'.

liggen de loonsubsidies in procenten van de loonmassa relatief hoger dan in de referentielanden. Sinds 1996 is de subsidiegraad blijven stijgen en sedert 2010 blijft het peil boven 4%.

Tabel 3-2: Subsidiegraad in België en in de referentielanden

	1996	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Duitsland													
Loonmassa (S1-OP)	859824	980351	1011177	1050404	1045468	1075898	1127113	1174281	1206990	1255858	1308383	1358085	1417744
Loonsubsidies in D39 (S1-S13)	6200	980	1061	1165	3714	3430	2021	1789	1783	1734	1413	1495	1354
Loonsubs in D39 (% de MS)	0,72%	0,10%	0,10%	0,11%	0,36%	0,32%	0,18%	0,15%	0,15%	0,14%	0,11%	0,11%	0,10%
Nederland													
Loonmassa (S1-OP)	144258	231175	245248	259622	261543	259791	267616	271496	272266	275677	277367	286202	297217
Loonsubsidies in D39 (S1-OP)	936	2217	2324	2433	3359	3220	2817	2353	1927	1496	1381	1840	2159
Loonsubs in D39 (% de MS)	0,65%	0,96%	0,95%	0,94%	1,28%	1,24%	1,05%	0,87%	0,71%	0,54%	0,50%	0,64%	0,73%
France													
Loonmassa (S1-OP)	512520	767941	800083	826186	823242	846474	872209	892108	905754	920248	933049	949377	981250
Loonsubsidies in D39 (S1)	6871	7209	7146	6283	6911	7893	6272	6091	6534	17915	26136	27289	28116
Loonsubs in D39 (% de MS)	1,34%	0,94%	0,89%	0,76%	0,84%	0,93%	0,72%	0,68%	0,72%	1,95%	2,80%	2,87%	2,87%
Belgique													
Loonmassa (S1-OP)	84913	124188	131349	138597	138522	140979	147515	152393	154809	156624	158106	160506	165872
Loonsubsidies in D39 (S1-OP)	808	2569	3457	4150	4834	5970	6796	6964	6853	7063	7318	7319	7242
Loonsubs in D39 (% de MS)	0,95%	2,07%	2,63%	2,99%	3,49%	4,23%	4,61%	4,57%	4,43%	4,51%	4,63%	4,56%	4,37%

Bronnen: Destatis, Centraal Bureau voor de Statistiek, INSEE, Federaal Planbureau

De onderstaande tabel splitst de loonsubsidies uit naar maatregel voor de privésector in België sinds 1996 (S1-OP).

Tabel 3-3: Uitsplitsing van de loonsubsidies naar maatregel voor de privésector in België sinds 1996 (S1-OP, in miljoenen euro's)

S1-OP	1996	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Loonsubsidies (excl. bijdrageverlagingen doelgroepen)													
Via sociale zekerheid	117	1317	1562	1836	2013	2429	2999	3041	2857	2879	2949	3108	3126
Activering	0	206	228	243	219	346	611	444	207	221	250	241	217
Dienstencheques	0	445	653	883	1051	1231	1424	1594	1649	1617	1641	1741	1748
Sociale Maribel	0	551	569	594	615	671	778	814	816	846	863	925	956
Contractueel personeel in ziekenhuizen	117	114	111	117	109	116	112	111	105	111	108	113	111
Alternatieve sociale Maribel	0	0	0	0	20	65	75	77	81	85	85	89	92
Jongerenbonus non-profit	0	0	0	0	20	65	75	77	81	85	85	89	92
Via federale fiscaliteit	0	452	849	1195	1712	2359	2540	2649	2718	2818	2896	2671	2489
Algemene subsidie	0	0	54	206	470	890	935	970	988	1013	1040	390	194
Nacht- en ploegenarbeid	0	343	602	689	758	920	1002	1004	1032	1061	1061	1424	1435
Overuren	0	48	74	86	87	114	123	126	131	135	140	148	155
O&O (excl. universiteiten)	0	37	68	131	300	324	360	423	447	484	504	553	538
Specifieke subsidies	0	24	51	83	97	110	121	127	121	125	151	155	168
O&O (universiteiten)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Via regio	187	279	299	320	342	368	386	419	420	447	504	471	486
Oudere werklozen (Vlaams gewest)	0	2	9	12	19	27	23	24	22	36	31	32	24
Primes à l'emploi (werkpremies) (Wallonië)	19	14	14	14	13	13	13	13	13	13	14	14	16
Beschermde werkplaatsen (gemeenschappen)	168	262	276	294	310	328	350	382	384	397	459	425	446
Totaal loonsubsidies (excl. bijdrageverlagingen doelgroepen)	304	2048	2710	3350	4067	5156	5925	6109	5995	6145	6348	6249	6101
Gerichte bijdrageverlagingen													
Regionaal niveau	161	0	0	0	0	0	0	0	0	0	828	854	866
Federaal niveau	343	572	788	841	807	864	917	899	907	976	232	318	388
Totaal gerichte bijdrageverlagingen	504	572	788	841	807	864	917	899	907	976	1060	1172	1255
Totaal loonsubsidies (ESR2010)	808	2569	3457	4150	4834	5970	6796	6964	6853	7063	7318	7319	7242
Totaal verlagingen werkgeversbijdragen	1222	4332	4705	4822	4624	4762	4897	4839	5001	5258	5334	5601	5798

Bron: Federaal Planbureau